

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 447/2022-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Michalovce č. k. 16Er/366/2003 z 26. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. júla 2022, doplnenou 13. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovateľ navrhuje zrušiť namietané uznesenie a vec vrátiť na ďalšie konanie, priznať primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol ako súdny exekútor 13. novembra 2003 poverený vykonať exekúciu na vymoženie peňažnej pohľadávky s príslušenstvom na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu – rozhodnutia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Sobranciach č. k. ORP-14/DI-3-2001 z 28. februára 2001 v rámci administratívneho konania o priestupku.

3. Sťažovateľ vydal 17. februára 2020 upovedomenie o zastavení starej exekúcie a výzvu na úhradu trov starej exekúcie. Proti upovedomeniu o zastavení starej exekúcie podal oprávnený námietky. Vyšší súdny úradník okresného súdu uznesením č. k. 16Er/366/2003 z 29. mája 2020 rozhodol tak, že námietkam oprávneného vyhovel a upovedomenie o zastavení starej exekúcie zrušil.

4. Sudca okresného súdu uznesením č. k. 16Er/366/2003 z 25. januára 2022 zamietol sťažnosť sťažovateľa, ktorú podal proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka okresného súdu, s odôvodnením, že prekluzívna lehota na vymoženie plnenia uplynula prv (5. apríla 2004) než rozhodná doba uvedená v § 3 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“). Preto sťažovateľ už nebol podľa súdu oprávnený v exekučnom konaní vydať upovedomenie o zastavení starej exekúcie. Povinnosťou sťažovateľa bolo podľa súdu správne predložiť vec súdu podľa § 57 ods. 4 Exekučného poriadku (ďalej len EP“), a to už v okamihu zistenia skutočnosti, že vymáhaný exekučný titul je prekludovaný podľa § 57 ods. 1 písm. f) EP. Primárnym dôvodom zastavenia exekúcie mala byť preklúzia vymáhaného práva.

5. V nadväznosti na rozhodnutie o zrušení sťažovateľom vydaného upovedomenia o zastavení starej exekúcie vydal okresný súd namietané uznesenie, ktorým zastavil exekúciu a sťažovateľovi nepriznal náhradu trov exekúcie s odôvodnením, že k zastaveniu exekúcie malo dôjsť už v roku 2004, pričom od vzniku uvedenej skutočnosti do doby podania návrhu na zastavenie exekúcie, resp. nepodania návrhu súdneho exekútora, prešla značná doba. Súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky predpokladané v § 243j EP a má ísť o dôvod hodný osobitného zreteľa. Sťažovateľ tak nepostupoval v exekúcii v súlade so zákonom, keďže nekonal hospodárne a bez zbytočných prierahov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Podľa sťažovateľa je napadnuté uznesenie okresného súdu založené na nesprávnom právnom posúdení veci, pričom sa okresný súd odklonil od cieľa a účelu sledovaného zákonom č. 233/2019 Z. z., ktorého zmyslom bolo zaviesť osobitný procesný mechanizmus zastavenia tzv. starých exekúcií.

7. Okresný súd sa podľa sťažovateľa nevyjadril ku skutočnosti, že prekluzívna lehota uplynula vo vzťahu k nároku oprávneného, ktorý bol založený v rámci konania o priestupkoch, avšak v žiadnom prípade nie vo vzťahu k trovám exekúcie. Sťažovateľ poukazuje na oneskorené podanie návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, čo však on nedokázal ovplyvniť, pričom takéto podanie nemôže ísť na ťarchu sťažovateľa, ktorý si riadne plnil svoju zákonom uloženú povinnosť.

8. Tiež namieta vznik zbytočných prierahov v exekučnom konaní, ktoré odôvodňuje tým, že exekučné konanie už trvá 17 rokov a okresný súd už dlhodobo disponuje všetkými podkladmi, ktorými mohol zastaviť exekučné konanie.

9. Sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje spojiť preskúmanú ústavnú sťažnosť na spoločné konanie s už skôr podanou ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. mája 2022, doplnenou 19. mája 2022, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojich uvedených práv postupom a uznesením okresného súdu č. k. 16Er/366/2003 z 25. januára 2022.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

III.1. K namietanému uzneseniu okresného súdu:

11. Podľa § 57 ods. 4 EP exekútor je povinný predložiť vec súdu bezodkladne po tom, ako nadobudne pochybnosti alebo zistí, že sú dôvody na zastavenie exekúcie alebo čiastočné zastavenie exekúcie.

12. Podľa § 243j EP v exekučnom konaní začatom pred 1. aprílom 2017 ak sa exekúcia zastavila, môže súd rozhodnúť, že exekútor nemá nárok na náhradu trov exekúcie, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, a to najmä ak exekútor pri výkone exekúcie nepostupoval v súlade so zákonom alebo ak nepredložil súdu vec na zastavenie podľa § 57 ods. 4 v znení účinnom do 31. marca 2017.

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa, že vydaním namietaného uznesenia (nepriзнaním náhrady trov exekúcie) ho okresný súd sankcionoval za neefektívny a nesprávny postup v exekučnom konaní. Sťažovateľ pritom uvádza, že si plnil riadne svoje povinnosti vyplývajúce mu z jeho postavenia a poukazuje pritom na skutočnosť, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie tesne pred uplynutím prekluzívnej lehoty.

14. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu sťažovateľ v súlade s koncepciou procesno-právnej úpravy poukázal na skutočnosť, že proti výroku I namietaného uznesenia o zastavení exekúcie nie je oprávnený podať odvolanie. Predmetná čiara právnej úpravy je reflexiou postavenia sťažovateľa, ktorý nie je účastníkom exekučného konania. Výrok I namietaného uznesenia o zastavení exekúcie nemá dopad na subjektívnu právnu pozíciu sťažovateľa ako súdneho exekútora, preto ani nie je podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“) osobou oprávnenou podať ústavnú sťažnosť proti tomuto výroku.

15. Výnimkou v naznačenom smere je práve výrok II namietaného uznesenia, kde sa vzhľadom na predmet rozhodovania (exekútorove trovy exekúcie) sťažovateľ do pozície účastníka konania dostáva, na čo nadväzuje aj jeho aktívna vecná legitímácia v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

K tejto časti ústavnej sťažnosti však ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti zistil, že sťažovateľ nepredniesol žiadne samostatné námietky voči výroku II namietaného uznesenia, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako splnenie zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 ZoÚS spočívajúcej v požiadavke, aby návrh na začatie konania bol odôvodnený. Nadväzne je potom sťažovateľ podľa § 123 ods. 1 písm. d) ZoÚS povinný uviesť konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Dôvody ústavnej sťažnosti totiž sťažovateľ dominantne orientuje na uznesenie okresného súdu č. k. 16Er/366/2003 z 25. januára 2022, ktorým bolo právoplatne rozhodnuté o vyhovení námietkam oprávneného a o zrušení upovedomenia o zastavení starej exekúcie.

16. Neušlo pozornosti ústavného súdu, že sťažovateľ sa v ústavnej sťažnosti usiluje argumentovať v prospech takého stupňa procesnej závislosti rozhodovania o námietkach a rozhodovania o zastavení exekúcie spolu s rozhodovaním o náhrade trov exekúcie, že argumentačná kritika voči vyhoveniu námietkam povinného by mala byť automaticky prenositeľná aj na rozhodnutie o zastavení exekúcie a o náhrade jej trov. Ústavný súd sa však nestotožňuje s popísaným argumentačným konceptom. Výrok II namietaného uznesenia nie je nevyhnutným dôsledkom skoršieho právoplatného uznesenia z 25. januára 2022. Okresný súd nepriznanie náhrady trov exekúcie sťažovateľovi nezaložil na vyhovení námietkam povinného, ale výlučne na závere o naplnení hypotézy § 243j EP, podľa ktorého v exekučnom konaní začatom pred 1. aprílom 2017, ak sa exekúcia zastavila, môže súd rozhodnúť, že exekútor nemá nárok na náhradu trov exekúcie, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, a to najmä ak exekútor pri výkone exekúcie nepostupoval v súlade so zákonom alebo ak nepredložil súdu vec na zastavenie podľa § 57 ods. 4 v znení účinnom do 31. marca 2017.

17. Okresný súd v namietanom uznesení riadne vysvetlil svoje úvahy, prečo v sťažovateľovej veci boli naplnené podmienky pre nepriznanie nároku na náhradu trov exekúcie. Preklúzia vymáhaného práva a fakt, že sťažovateľ nepodal návrh na zastavenie exekúcie, sú z pohľadu uplatniteľnosti § 243j EP významné z pohľadu okolnosti, že k preklúzii došlo v roku 2004. Záver okresného súdu sa v popísaných skutkových okolnostiach, ktoré ani sťažovateľ nespochybňuje, nejaví arbitrárnym. Sťažovateľova protiargumentácia založená na krátkom časovom odstupe medzi podaním návrhu na vykonanie exekúcie a preklúziou vymáhaného práva je z ústavného hľadiska irelevantná. Sťažovateľ bol okresným súdom poverený na vykonanie exekúcie 13. novembra 2003 a k preklúzii došlo 5. apríla 2004, teda bezmála po piatich mesiacoch. Nevymožiteľnosť exekvovaného práva teda s istotou možno pripísať aj na vrub sťažovateľovi v pozícii súdom povereného exekútora. Ten bol navyše prinajmenšom od 1. júna 2010, keď nadobudol účinnosť § 57 ods. 4 EP, povinný bezodkladne (!) predložiť vec exekučnému súdu na rozhodnutie o otázke zastavenia exekúcie. Namiesto toho bol nečinný a až po 1. januári 2020, keď nadobudol účinnosť zákon č. 233/2019 Z. z., upovedomil oprávneného o zastavení exekúcie (obdobne III. ÚS 219/2022).

18. Ústavný súd preto neidentifikoval okolnosti, ktoré by boli spôsobilé po prijatí ústavnej sťažnosti viesť k vyhovujúcemu nálezu. Preto v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.2. K namietanému postupu okresného súdu:

19. Ústavná sťažnosť v rozsahu proti postupu okresného súdu sa obmedzuje na opis toho, že okresný súd už po dobu takmer 17 rokov nerozhodol o zastavení exekúcie. Z toho sťažovateľ vyvodzuje porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Je zrejmé, že okresný súd podľa svojho vlastného právneho názoru prezentovaného v namietanom uznesení mohol a mal už skôr exekúciu zastaviť z dôvodov, pre ktoré zrušil upovedomenie sťažovateľa o zastavení starej exekúcie. Účastníkmi exekučného konania sú však oprávnený a povinný, ktorých práv sa exekúcia týka, a súdny exekútor je štátom poverenou osobou na vykonanie exekúcie. Sťažovateľ v priebehu rokov trvajúceho exekučného konania nedal podnet na zastavenie exekúcie a viedol ju aj napriek preklúzii vymáhaného práva. Nečinnosťou okresného súdu, ktorá sa prejavila v tom, že okresný súd z vlastného podnetu exekúciu nezastavil, nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa ako súdneho exekútora podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Preto je ústavná sťažnosť v rozsahu proti postupu okresného súdu zjavne neopodstatnená podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS.

20. Ústavný súd poznamenáva, že o ústavnej sťažnosti sťažovateľa (sp. zn. Rvp 1146/2022), doručenej ústavnému súdu 9. mája 2022, doplnenej 19. mája 2022, ktorá smerovala proti postupu a uzneseniu okresného súdu č. k. 16Er/366/2003 z 25. januára 2022, bolo rozhodnuté uznesením č. k. III. ÚS 320/2022 z 26. mája 2022 tak, že ju ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Z uvedených dôvodov už ústavný súd neinicioval navrhované spojenie vecí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2022

Peter Straka
predseda senátu